

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6224/2025
28.01.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Нинослав Мајачић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Ружица Тодоровић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4171/23 од 12.09.2024. године, у седници одржаној 28.01.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснова ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4171/23 од 12.09.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2197/22 од 17.05.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезани тужени да јој солидарно на име повреде нужног дела наслеђа након смрти пок. ГГ исплате износ од 5.472.530,66 динара са законском затезном каматом од 01.09.2019. године, па до исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиљи солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 545.162,65 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4171/23 од 12.09.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 2197/22 од 17.05.2023. године у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље да се тужени обавезу да јој солидарно на име повреде нужног дела наслеђа након смрти пок. ГГ исплате 5.472.530,66 динара са законском затезном каматом од 01.09.2019. године па до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде и обавезана тужиља да на име трошкова парничног поступка туженом ББ исплати износ од 312.000,00 динара, а туженима ББ и ВВ као солидарним повериоцима износ од 88.875,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженима као солидарним повериоцима на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 101.250,00 динара у року од 15 дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени су доставили одговор на ревизију захтевајући накнаду трошкова за састав тог одговора.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у матичне књиге рођених Народног одбора Општине Кула, Срез Сомбор, страна 151, текући број 250 од 01.12.1950. године по пријави ДД извршен је упис чињенице рођења детета ЂЂ, овде тужиле, рођене у ... дана године од оца ЕЕ и мајке ДД, рођене У делу извода „накнадни упис и прибележбе“ дана 22.08.1955. године констатована је својина ЂЂ од стране ГГ1, рођене ... по основу извештаја Народног одбора, Среза органа старатељства у Земуну број 7568 од 17.08.1955. године, те да јој породично име тада гласи Пресудом Окружног суда у Сремској Митровици од 20.01.1956. године разведен је брак закључен дана 21.06.1948. године између ЖЖ и ГГ1, рођене Пресудом Окружног суда у Београду 16.04.1965. године разведен је брак склопљен 25.11.1943. године између ДД рођене ... и ЕЕ, те је одређено да се малолетна брачна деца ћерка ЗЗ, син ИИ и ћерка ЈЈ, рођена1955. године поверавају на чување, васпитање и издржавање мајци ГГ. Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 1030/12 од 23.01.2013. године преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П2 472/12 од 28.06.2012. године и одбијен као неоснован тужбени захтев ББ, овде туженог, да се утврди да је ништаво усвојење закључено између ГГ1 као усвојоца и АА, овде тужиле, као усвојеника. По оставинском поступку који је покренут након смрти ГГ пред Другим општинским судом у Београду под Ов 412/09 на рочишту одржаном од 02.06.2008. године проглашено је завештање оставиле сачињен у форми својеручног тестаментa у Београду дана 15.04.1998. године и тестамент сачињено у форми писменог тестаментa пред сведоцима у Београду дана 05.05.2006. године, којим је оставила целокупном заоставштином располагала у корист свог сина и ћерке овде тужених. У току поступка тужила је оспорила тестамент пред сведоцима од 05.05.2006. године, истичући да је исти рушљив у смислу члана 168. Закона о наслеђивању, јер је код оба завештања повређен њен нужни део. Вештачењем је утврђено да је вредност имовине пок. ГГ 32.835.184,00 динара, а 1/6 од тог дела чини суму од 5.472.530,66 динара.

При овако утврђеном чињеничном стању, полазећи од одредбе члана 9. ст. 1. и 2, члана 34, 35, 39, 40. ст 1. и 2, чланова 42, 43, 44. став 1, члана 78, 81, 82, 83, 85, 155, 156, 164, 166, 168. и члана 177. став 1. Закона о наслеђивању, као и члана 17. став 1. и 4. Закона о усвојењу („Службени лист ФНРЈ“, бр. 30/47) и члана 32. Закона о усвојењу („Службени гласник СРС“, бр. 17 од 17.05.1976. године), првостепени суд је тужбени захтев усвојио и обавезао тужене на исплату 1/6 вредности заоставштине пок. ГГ, што чини износ од 5.472..530,66 динара, а по основу повреде нужног дела тужиле.

Другостепени суд није прихватио ову правну аргументацију првостепеног суда из следећих разлога.

Између тужиле и покојне ГГ засновано је непотпуно усвојење. Према Закону о усвојењу важећем у време усвојиле тужиле („Службени лист ФНРЈ“ бр. 30/47) није била предвиђена могућност потпуног усвојења, већ се оно уводи тек касније донетим Законом о усвојењу („Службени гласник СРС“ бр.17/76). Према члану 32. назначеног закона предвиђена је могућност усвојења које је засновано по дотадашњим прописима на предлог усвојоца да се сматра да је закључено као потпуно усвојење, али под одређеним условима прописаним чланом 11. и 12. назначеног закона и то: да се ради о малолетном лицу до 5 година живота чији родитељи нису живи или су непознати или су напустили дете, а више од годину дана им се не зна место боравка или које има живог једног родитеља, те да само оба брачна друга заједно могу потпуно усвојити малолетне дете, као и брачни друг родитеља детета које се усваја. Како у току првостепеног поступка нису истицане чињенице у прилог испуњености тих услова, ни предлагани докази на те околности тужилца би могла да тражи исплату повреде нужног дела само у складу са чланом 39. став 2. Закона о наслеђивању јер нужни наследник има право на то право само ако је трајно неспособан за привређивање, а нема нужних средстава за живот. Осим тога, тужилца је тужбу у овој правној ствари поднела 30.03.2009. године где је тражила стварно правни део због повреде нужног дела, а тек на записнику од 26.10.2015. године када је одржано рочиште, тражила исплату новчаног износа. Према члану 58. Закона о наслеђивању, лице коме је повређено право на нужни део пре свега има право да захтева исплату новчаног дела у року од три године од дана проглашења завештања. Како је тај рок од три године протекао, то тужилца нема право да тражи исплату новчане противвредности нужног дела па је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиле као неоснован.

По оцени Врховног суда другостепени суд на утврђено чињенично стање правилно је применио материјално право. Када се узму у обзир одредбе Закона о усвојењу („Службени гласник СРС“ бр.17/76), произилази (сходно члану 32. Закона који предвиђа могућност да се непотпуно усвојење које је спроведено по ранијим прописима може сматрати као потпуним усвојењем само ако су испуњени услови из чл. 11. и 12. закона, што у овом случају произилази да ти услови нису били испуњени. Тужилца није доказала да је неспособна да привређивање и да би по том основу остварила право на исплату због повреде нужног дела. Осим тога, према члану 58. Закона о наслеђивању прописано је да ако је нужни део повређен завештањем исплата новчане противвредности може се захтевати у року од три године од дана проглашења завештања. Тужилца је тужбу поднела дана 02.08.2008. године, а на рочишту одржаном 26.10.2015. године (дакле након протекла рока од 3 године), испоставила је захтев за исплату новчаног износа као противвредност повређеног нужног дела. Из тога произилази да је тужилца поднела свој захтев за исплату противвредности нужног дела након истека рока предвиђеним законом – 3 године, те да је сходно томе њен тужбени захтев неоснован.

Наводима из ревизије не доводи се у питање правилност побијане одлуке. Наводи да тужилца није пропустила рок од 3 године да тражи нужни део од дана проглашења завештања, нису основани, јер докази који постоје у списима предмета указују на супрутну ситуацију. Тужилца јесте захтевом након подношења тужбе тражила да се утврди да је повређен нужни део. Међутим, захтев за остварење тог права у новчаном облику мора бити испостављен у року од 3 године од дана

проглашења завештања, што у овом случају не стоји јер је тужиља тражила прво да јој се призна стварно правни удео у заоставштини тужиље, а тек након протеча рока од 3 године тражила да јој се изврши исплата противвредности нужног дела.

Правилна је одлука суда о трошковима поступка.

Имајући у виду напред изнето, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

Суд није признао туженима накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, јер по закону одговор на ревизију није био обавезан.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић